

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ХОРОВА ЛІТЕРАТУРА»**

«Хорове диригування»

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність – В5 Музичне мистецтво

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Д н і п р о 2025

АНОТАЦІЯ КУРСУ

«Хорова література» входить до циклу вибірових дисциплін професійної та практичної підготовки. Вивчення дисципліни спрямоване на опанування історії та розвитку хорового мистецтва, знайомство зі стилями та жанрами різних епох, а також на розвиток творчих та аналітичних здібностей студентів. Особлива увага приділяється аналізу партитур, інтерпретації хорових творів, осмисленню досвіду відомих композиторів і колективів та пошуку власного підходу до виконання і педагогіки хору. Студенти отримують можливість поєднувати теоретичні знання з практичним досвідом, формуючи власний музичний смак і професійну компетентність.

КОМПЕТЕНТНОСТІ.

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво»:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої

/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 3, Курс — IV, Семестр — VII, загальний обсяг — 90 годин, з них практичних — 34 години, самостійних — 56 годин; на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 3, Курс — III, Семестр — V, загальний обсяг — 90 годин, з них практичних — 34 години, самостійних — 56 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Хорова література» – підготовка педагогів-музикантів до роботи в академічних професійних навчальних закладах з хоровими колективами в ролі диригента або артиста хору. Дисципліна формує базу знань щодо стилю виконання, жанрів, виконавського складу та композиторів різних епох і країн, що дає змогу розуміти й виконувати твори, відштовхуючись від часу їх створення.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Дисципліна «Хорова література» вивчається протягом одного семестру навчання. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання, отримані на попередньому освітньому рівні - початкової спеціалізованої

музичної освіти. «Хорова література» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами, як «Історія музики», «Хороведення», «Хоровий клас», «Диригування», «Історія виконавських стилів» тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ.

Дисципліна «Хорова література» реалізується у вигляді лекційних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

У процесі опрацювання художньо-навчального матеріалу:

словесні методи (бесіда, пояснення, введення та закріплення нових дефініцій);

наочні методи (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);

практичні методи (індивідуальне виконання гри на інструменті).

Лекційні методи: системний виклад теоретичного матеріалу; використання опорних конспектів, презентацій і схем; акцентування уваги на ключових поняттях і закономірностях; пояснення та закріплення термінології; поєднання монологічної форми викладу з елементами діалогу.

За організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю й самоконтролю;

бінарні методи, що поєднують теоретичний виклад і практичне застосування.

За логікою сприйняття та засвоєння матеріалу: індуктивно-дедуктивні; репродуктивні (у тому числі засвоєння дефініцій); проблемні; інтерпретаційні; постановочно-аналітичні.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ.

Заняття з дисципліни «Хорова література» будуються на основі лекційної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням можливостей студентів та завдань, які ставляться перед ними. Протягом семестру здобувач повинен опанувати певну теоретичну складову курсу та закріпити знання на практичних завданнях, а також декілька різних за жанрово-стильовими характеристиками творів.

Тема 1. Хорове мистецтво Античності, Середньовіччя та епохи Відродження у Західній Європі.

Тема 2. Хорова спадщина Бароко та Класицизму. Кантати, ораторії, меси Й. Баха та Г. Генделя.

Тема 3. Художні принципи класицизму у хорових творах Віденських класиків.

Тема 4. Функціональність хорів в операх зарубіжних композиторів XVIII ст.

Тема 5. Оперно-хорові здобутки європейських композиторів у XIX – XX ст.

Тема 6. Загальна характеристика хорових творів композиторів-романтиків. Огляд хорової творчості зарубіжних композиторів XX ст.

Тема 7. Хорова музика зарубіжних митців XXI ст.

Тема 8. Джерела української професійної хорової творчості. Партес та хоровий класичний концерт XVII-XVIII ст.

Тема 9. Становлення української класичної опери XIX ст. та кантатно-ораторіального жанру.

Тема 10. Формування української композиторської хорової школи.

Тема 11. Національні риси хорової творчості вітчизняних митців 2-ї половини XX ст.

Тема 12. Жанрова багатогранність української хорової музики XX-XXI ст.

Тема 13. Образно-стилістичні і жанрові концепції в українській хоровій музиці XX-XXI ст. на основі поезій Т. Шевченка.

Тема 14. Сучасні хорові рішення в творах українських композиторів.

Тема 15. Хорові твори сучасного авангарду XX-XXI ст.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: контрольні заходи включають поточний, семестровий та підсумковий контроль і проводяться у формі тестування, усного опитування та вікторина за пройденим матеріалом.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

«Зараховано» здобувач отримує у випадках, коли засвоїв програмний матеріал, не допускає суттєвих недоліків у відповіді, може вірно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань. Вільно відповідає на фахові та нестандартні запитання, показує знання монографічного матеріалу з питання, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, орієнтується в пройденому музичному матеріалі.

«Не зараховано» здобувач отримує у випадках, коли слабо знає (або зовсім не володіє) програмний матеріал, припускається суттєвих недоліків у відповіді, не вірно використовує теоретичні положення. Припускається грубих помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та з великими труднощами виконує практичну роботу, слабо або зовсім не орієнтується в пройденому музичному матеріалі.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає як лекційну, так і самостійну роботу. На заняттях створюється творче середовище, відкрито до діалогу та самоаналізу. Усі завдання, передбачені програмою, слід виконувати у

встановлені строки. Під час роботи над ними не допускається порушення академічної доброчесності. Пропуски занять можливі лише з поважних причин і підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бондар Є. М. Художньо-стильовий синтез як феномен сучасної хорової творчості : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Є. М. Бондар ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2020. 42 с.
2. Верещагіна-Білявська О. Є. Історія зарубіжної музики (Античність. Середньовіччя. Відродження) : навч.-метод. посіб. / О. Є. Верещагіна-Білявська. Вінниця, 2023. 135 с.
3. Добрецова Т. Г. Вікові етапи історичного розвитку хорового мистецтва на теренах України (X–XX ст.) // The 1st International Scientific and Practical Conference “European Scientific Congress” (20–22 лют. 2023) / Barca Academy Publishing. Madrid, Spain, 2023. С. 339–346.
4. Жданов М. М. Інтерпретація жанру кантати в українській хоровій музиці останньої третини XX–XXI століть : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / М. М. Жданов ; Харків. держ. акад. культури. Харків, 2024. 250 с.
5. Коломоєць О. М. Історія та теорія українського хорового мистецтва: навч. посібник. Дніпро: Ліра, 2023. 288 с.
6. Легкун, О. Г., та О. Ю. Улянюк. «Віденська класична школа як художній напрям європейської музичної культури» Проблеми та перспективи сучасної науки та освіти: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, Львів, 19–20 листопада 2024 р., Львів: Львівський науковий, 2024, с. 69–73.
7. Романчишин В. Г. Творча спадщина Миколи Леонтовича в контексті української національної культури // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. С. 41–47.
8. Фількевич Г. М. Всесвітня історія музики : навч. посіб. / Г. М. Фількевич. Київ, 2023. 208 с.
9. Цюряк І. О., Чернишова А. М. Хорове мистецтво – виклики сучасності // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих учених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. 2024. Вип. 2 (74). С. 142–147.

Допоміжна:

1. Бабенко О. С. Хорова творчість Валентина Бібіка: жанрова парадигма та риси індивідуального стилю : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / О. С. Бабенко; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2021. 20 с.

2. Вишневецька А. С. Дитяча хорова лірика Людмили Вишневської // The 1st International Scientific and Practical Conference “Eurasian Scientific Discussions” (13–15 лют. 2022) / Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain, 2022. С. 407–582.
3. Заверуха О. Л., Сбітнєва О. Ф. Хорове письмо як фундаментальний фактор практичної діяльності диригента // Слобожанські мистецькі студії. 2025. Вип. 2. С. 37–41.
4. Мочернюк О. Розвиток української хорової творчості у сучасному контексті // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2024. Вип. 2. С. 142–147.
5. Фартушка, О. Д. Хорова поліфонія в системі композиторського стилю (на прикладі творчості П. Гіндеміта, І. Стравінського, О. Щетинського). (Дис. ... д-ра філос.). ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Харків. 2021. 208 с.
6. Щербій С. О. Розвиток хорового мислення у студентів за допомогою навчальної дисципліни «Хорова література» // Actual Problems of Learning and Teaching Methods : зб. наук. пр. Відень, Австрія, 2022. С. 46–50.
7. Яструб О. Духовні хорові твори українських композиторів першої третини ХХ століття: жанрово-стильові та виконавські принципи // Мистецтво та культура: теорія і практика. 2024. Вип. 3. С. 58–63.

Інформаційні ресурси

1. Диригентське мистецтво. Енциклопедія сучасної України http://esu.com.ua/search_articles.php?id=24362
2. Дніпровська обласна універсальна бібліотека <https://www.libr.dp.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Електронна бібліотека «Культура України» <https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=39>
5. Мистецтвознавство. Наукова електронна бібліотека <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/14112>
6. Classical Net <http://www.classical.net/>
7. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського <http://www.dnpb.gov.ua/>
8. Вебер, Вільний Стрілець, 3д. 2к. Хор мисливців - ноти. URL: https://youtu.be/f9TSG7v_fl0
9. Р. Шуман Ораторія «Рай та Пері» (фрагменти). URL: https://youtu.be/e_pTZq-seQY
10. George Crumb: Star-Child (1977). URL: <https://youtu.be/UY2GRsBrdxI>

11. L. Maierhofer Laughing fugue «Ridiculous». URL: <https://youtu.be/qgkqho-ZcCY>
12. Жанри хорової музики: пісня, обробка, мініатюра, кантата, ораторія + завдання. Музична література. URL: https://youtu.be/xtZnLtp_frc
13. Кошиць О. — хрещений батько щедрика. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IHfuLu7U9h8>
14. Марта Кузій. Класична музика в Україні на початку XX століття: Ревуцький, Лятошинський, «Київський авангард». URL: <https://youtu.be/KjIMJolMpm8>
15. Марта Кузій. Опера або чому це квінтесенція музики. Емоція: трагедія. URL: <https://youtu.be/XWBV2BQOpjs>
16. Марта Кузій. Ким є композитор XX-XXI століття? Емоція: лють. URL: <https://youtu.be/JyUoIYG06L4>
17. Медіа-книга «Наша парафія». URL: <https://parafia.org.ua/mediateka/>
18. Музика Середньовіччя. URL: <https://youtu.be/4vVduxCnJXM>
19. «Музика українського бароко, партеси та хоровий партесний спів». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pH0KwPDw6I0&t=93s>
20. Моцарт: документальний фільм. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ozlgzXPdJS8>
21. «Прекрасна епоха опери. Чи ні?» Барокова опера XVII-XVIII ст. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pfHa4ypOLhc&t=15s>
22. Музичний авангард: чи не соромно бути «красивим». URL: <https://www.youtube.com/live/oiVRU1VFk1g?si=C8x5DdRaR6U0pPCf>